

HÍRADÓ

KÖNYVTÁRI

XII. SZÁM 1996. DECEMBER

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
dolgozóinak tájékoztatója

EZ AZ ÉV MÁR JÖVŐT FORMÁL

Évvégi - éveleji beszélgetés Kiss Jenő főigazgató úrral

Közel egy éve beszélgettünk utoljára, akkor elsősorban a szervezeti átalakulások kerültek szóba. Volt egy folyamat, volt kezdete és vége, lehetett mérlegelni, indokolni, kérdezni, most meg mintha egy kicsit nehezen indulna a beszélgetés. Persze csak annak „hivatalos” része, mert azért az unokáinkról könnyeden tudunk csevegni. Aztán egyszer csak „szüretelni” kezdett a főigazgató úr, hangosan gondolkodva vette számba a „termést”, nem is kellett kérdeznem semmit, mert magától kikerekedett egy monológ. Majdnem annyira kedvvel teli, mint az unokák emlegetése.

H.K.: ???

K.J.: Ha az ablakomból kinézek naponta azt látom, hogy kora reggeltől késő délutánig folyamatosan dolgoznak a Pálffy palota felújításán. Nem régen még azon tűnődtem, hogy hogyan lehetne megszerezni ezt az épületet, aztán, amikor megkaptuk azon kellett törni a fejünket, hogy találunk-e vevőt a Zenei Könyvtárra, hogy legyen miből felújítani. Aztán, amikor sikerült 125 millióért eladni a Fehér hajó utcát (rajtunk kívül ebben senki sem hitt), azon kellett izgulni, hogy találunk-e olyan vállalkozót, aki tisztességgel és a lehetőségeinken belüli árért végzi el a munkát. Több tucat cég jelentkezett a pályázatra, X összegért és annak kétszereséért is volt ajánlkozó. Ahogy ezeket az embereket elnézem kezdem elhinni, hogy szeptember 30-án valóban meglesz a műszaki átadás. Annál is inkább, mert azután már napi 100 000 forint ködbért kell fizetniük, mint ahogy nekünk is ennyit kellett volna fizetni, ha nem adtuk volna át időben a munkaterületet. Átadtuk.

Ha utána számolok, az elmúlt évben - amely évet sokan a „könyvtár-bezárások évének” is neveztek -, mi 3500 négyzetméter területtel gyarapodtunk. A szolgáltató ház 1500 m², ehhez jön a Pálffy palota, és az ugyancsak majdnem kész újpesti és békámegyeri könyvtárak, valamint a szeptemberben megnyílt Kőbánya-Újhegyi könyvtár.

Ahhoz persze újabb csatákat kell nyernünk, hogy a készülő könyvtárakat be is tudjuk rendezni. Ehhez el kell érniük, hogy a főváros a költségvetésébe beépítse ezt az igényünket. Én nagyon reménykedem, hiszen nekünk adták az épületet, sőt a palota 25%-át, amelyet egy vállalat birtokolt, külön 30 millióért meg is vásárolták, hogy az egész épület a miénk legyen.

H.K.: ???

Mi most azt szeretnénk, ha telne a költségvetésből a berendezésre, és akkor egy nagyon szép könyvtárat tudnánk nyitni; ha egy másik reményünk is valóra válna, akkor igen korszerűt is. Elég komoly esélyünk van ugyanis arra, hogy elnyerjük a japán kormány 50 milliós hangtechnikai „ajándéksomagját”.

Vannak egyéb jövőt meghatározó elképzeléseink is. 1997-re 25 milliót igényeltünk ahhoz, hogy a Baross és Reviczky utcai épületekkel és a két palotával számolva, valóban elkészülhessen az új központi könyvtár terve. Ha nem egész egy év alatt felépülhetett a szemben lévő parkolóház, akkor egy viszonylag igénytelen torony-raktárat fel lehet gyorsan építeni a Baross utcában ráadásul úgy, hogy közben nem kellene bezárni a könyvtárat.

Az álmódosítás azért is reális, mert a főváros idei beruházási tervében szerepel ez az elképzelés; persze ehhez az is kell, hogy fennmaradjon a kormány jelenlegi célzott támogatása a kulturális beruházásokra, hogy a főváros pályázzon erre a támogatásra és hogy meg is adják... Mindenesetre sokan bíztatnak, hogy van remény és esély. Mi meg reménykedünk.

Most van is kedvem reménykedni, hiszen már látjuk az újpesti építkezés végét is, ahol egy 800 m²-es könyvtárunk lesz, és mivel miénk a telek, ha lesz rá pénz, bővíteni is lehet majd.

Békásmegyeren pedig ugyancsak a miénk már az ideális könyvtárnak épült pártház. Nagyterem, kisterem, irodák, köztük akár más célra hasznosíthatók is.

Más szempontból is jó évet zártunk: felújítottuk a könyvtár egész autóparkját, 5 új szállító kocsink van és vettünk egy 9 személyessé alakítható mikrobuszt, amivel kisebb csoportokban lehet majd vidéki tapasztalatcserékre járni.

Ezek mind jó márkák, diesel meghajtásúak, keveset fogyasztanak, tehát jelentős lesz a megtakarítás. Apropos megtakarítás; néhány helyen sikerült korszerűsíteni a fűtést és a világítást. A főváros energiaracionalizálási programjának keretében a világítást is takarékosabbá tudtuk tenni. Sok év után először ebben az évben kaptunk felújítási keretet, ebből futotta a központi könyvtár lépcsőházának festésére és ugyancsak ebben az évben kaptunk végre négy komplett állományvédőkapu berendezést.

Szerencsénk volt a fővárosi önkormányzattal, mert nem elég, hogy valóban sok mindennel támogatott bennünket, de még el is nyerte a Minisztérium által alapított „Könyvtárpártoló Önkormányzat” díjat is, és mivel az ily módon nyert egymillió forintot kulturális célra lehetett csak fordítani, azonnal át is utalták számunkra könyvbeszerzésre.

Kaptunk ezen kívül a Minisztériumtól kerületenként 250 ezer forintot számítógépre.

Volt néhány sikeres pályázatunk is. A Nemzeti Kulturális Alaptól kaptunk nagyobb összeget a központi könyvtár állományának feldolgozására, az ún. retrospektív konverzióra és az irodalmi analitikus katalógus legfontosabb 20 ezer tételének géprevitelére. A Közhasznú Szolgálat támogatására megnyertük a Matávot, és ebben a kapcsolatban még vannak lehetőségek, amelyeket igyekszünk kihasználni. Ebben az évben szerintem különösen sikeres volt a könyvtári napok rendezvénysorozat és igazán jó visszhangja volt a két kiállításunknak; a Gyermeksorsok Budapesten címűnek és a Karner Kati által rendezett Vendégváró Budapestnek.

Új szolgáltatásként megindult a CD-ROM kölcsönzés és megszerveztük a központi feldolgozást. Az más kérdés, hogy még nem működik minden régióban, de a technikai feltételek már megvannak. 15 nagy tudományos könyvtárral együtt megindítottuk az ún. osztott katalógizálási munkálatokat. Ez a társulás már 41 millió forintot szerzett különböző támogatásokból arra, hogy a könyveket egységesen és csak egyszer dolgozzák fel, a többiek készen kapják a rekordot. A tároló nagy gép egyben egy országos lelőhely katalógus is.

Van azonban jócskán gondunk is...

A számítógépesítésnél még mindig azt érezzük, hogy igazi, célzott támogatást még soha sem kaptunk erre a célra. Ezért kellett a többi könyvtárral összefogva hazai fejlesztési programot

rendelni, mert lehet, hogy ez is annyiba kerül, mint a kész külföldi programok, de ezt majd az egész hálózat, sőt valamennyi magyar közművelődési könyvtár használhatja, nem csak egy. A másik nagy, megoldásra váró feladatunk a 70-es években épült, akkor korszerűnek mondható könyvtáraink felújítása, mert ezek katasztrófális állapotban vannak. És végül a legnagyobb problémánk a bérhelyzet, hogy nem tudjuk megfizetni az erejükön felül teljesítő munkatársainkat...

H.K.: Bocsánat, hogy a szavába vágok: köszönöm az interjút.

(A „kérdező” Havas Katalin volt.)

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL
FŐPOLGÁRMESTER-HELYETTES

1996. december 16.

Kiss Jenő főigazgató úr részére
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

B u d a p e s t
Szabó Ervin tér 1.
1088

Kedves Jenő!

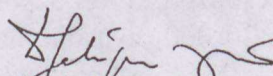
Ismét végére értünk egy évnek, újra elérkezett a számvetés vagy legalább a végig gondolás ideje. Azt hiszem, abban egyetértünk, hogy ez az év sem volt könnyebb, mint az előző, és - legyünk őszinték - csodákat a következőtől sem várhatunk.

Ha mégis bizakodással tekintek az elkövetkező idők elé, azt leginkább azért teszem, mert úgy érzem, az elmúlt év nem kevés konfliktusa és nehézsége mellett együttműködésünk talán jobbá vált, a kölcsönös bizalom tovább erősödött.

Ha a megoldási módokban nem is mindig értettünk egyet, céljaink közösek: minél teljesebben, ha lehet tovább fejlesztve, ahol szükséges, átalakítva, életképesebbé téve megőrizni a Főváros kulturális intézményrendszerét.

Ehhez kívánok Neked és munkatársaidnak - őszintén megköszönve idei munkátokat - boldog karácsonyt, valamint eredményes és sikereiben gazdag új évet!

Üdvözlettel

dv. Schiffer János.

A rendszerváltozás első évtizedének végéhez közeledve a könyvtári törvénykezés is megújul. 1997 őszére kerül a parlament elé a szabályozás új tervezete, amely - reményeink szerint - hosszabb időre kijelölheti a hazai könyvtári rendszer működésének irányait. Az alábbi gondolatok ennek jegyében (is) fogalmazódtak meg.

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR MA ÉS HOLNAP

A mai helyzet

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) központi könyvtárával és 78 kisebb-nagyobb fiókkönyvtárával szolgálja Budapest lakosságát.

Minden egysége közművelődési könyvtár (a személyi és anyagi erőforrások hatékonyabb felhasználása érdekében 3-5 kerület fiókkönyvtárai összesen 6 könyvtári régióba tartoznak), ami azt jelenti, hogy valamennyi korosztály számára egyaránt nyújt információs, tanulmányi és rekreációs szolgáltatásokat. A központi könyvtár ezen túlmenően tudományos kutatási igényeket is kielégít a fővárosi helyismeret-helytörténet (Budapest Gyűjtemény), a szociológia (Szociológiai Dokumentációs Osztály) és a zene (Zenei Gyűjtemény) területén.

Speciális, népszerű szolgáltatása az ún. Közhasznú Információs Szolgálat amely - a Posta korábbi, különleges tudakozójának szerepkörét átvéve, tartalmilag jelentősen kibővítve, a korszerű technika lehető alkalmazásával - a lakosoknak mindennapi ügyekben nyújt tájékoztatást.

A FSZEK szolgáltatásainak köre kiterjed a leghagyományosabb helybepolvasástól és kölcsönzéstől kezdve az audiovizuális dokumentumok rendelkezésre bocsátásán át egészen a korszerű információs szolgáltatásokig.

Az 1995-ben beiratkozott mintegy 180 000 olvasó több mint 6 millió dokumentumot (könyvet, folyóiratszámot, hangkazettát, CD-t, videokazettát stb.) kölcsönzött ki; a központi könyvtárnak magának 20 000 olvasója, napi 1500 látogatója és évi 170 000-es kölcsönzési forgalma van.

Információs munkájának alapját a központi könyvtár félmillió könyv- és folyóiratállomá-

nya képezi. Külön említést érdemel a százezres fényképtár, a többszázszáz apró- és kisnyomatvány-gyűjteménye. A hagyományos, nyomtatott hordozók mellett az utóbbi években megjelentek az elektronikus hordozók is, elsősorban CD-ROM-ok formájában. Ugyanakkor online módon fokozódó mértékben igénybe veszi más könyvtárak (Pl. a Nemzeti Könyvtár) számítógépes adatbázisait is.

Néhány éve megkezdte saját adatbázisainak a kiépítését is. A TEXTAR elnevezésű, egyállomásos szoftverrel, s ennek továbbfejlesztett, lokális hálózatba működtethető változatával, a TEXTLIB-bel. (A TEXTLIB szoftver kifejlesztésében több mint száz városi könyvtár és néhány tudományos könyvtár, pl. az Országgyűlési Könyvtár is érdekelt, minthogy ez a program nem csak a dokumentumok adatainak kezelését, hanem valamennyi könyvtári munkafolyamat lebonyolítását is lehetővé teszi majd. Az adatbázisépítő vagy katalógusmodul már üzemszerűen működik, a hiányzó modulok előreláthatólag 1997 folyamán készülnek el.)

Az információs adatbázisok jelenleg - hálózati kapcsolatok hiányában - csak a központi könyvtárban és néhány nagyobb fiókkönyvtárban használhatók. Az adatátvitel floppylemek segítségével történik.

A FSZEK kooperációs kapcsolatban áll a fővárosi és vidéki tudományos és felsőoktatási könyvtárakkal, valamint a helyi és megyei önkormányzatok által fenntartott közművelődési könyvtárakkal. Igénybe veszi a más könyvtárak által előállított szolgáltatásokat (pl. az Országgyűlési Könyvtár PRESSDOK adatbázisát) és átengedi nekik a maga által készített adatbázisokat. (Jelenleg mintegy 100-120

könyvtár fizet elő egy vagy több FSZEK-adatbázisra.)

Stratégiai célok

A FSZEK öt-tíz éves perspektívában az alábbi stratégiai célokat tűzi ki maga elé.

1. Együtt másokkal

Kiindulópontunk az, hogy fejlesztéseinket nem elszigetelten, hanem az egyre konkrétabb formát öltő, országos és fővárosi koncepciókhoz igazodva, azok keretében kívánjuk megoldani. Tagja vagyunk a HUNGARNET Egyesületnek, részt veszünk a vezető 15 hazai tudományos és felsőoktatási könyvtár által megindított osztott katalógizálási projektben, az általunk kezdeményezett számítógépes szoftverfejlesztésben.

Távlati céljainkat az Információs Infrastruktúra fejlesztési programjával összhangban, s tekintettel a Nemzeti Információs Stratégia koncepciótervezetében kifejtettekre állapítottuk meg. Bekapcsolódtunk a Fővárosi Közgyművelődési és Köznevelési Minisztériummal az államilag alapított 1000. évfordulójára előirányzott, a közkönyvtárak nagyszabású informatikai és telematikai fejlesztési programjában, ugyanígy más, a könyvtárunk által szolgált társadalmi területeken (oktatás, közművelődés, kutatás, művészet) kibontakozó folyamatokban.

2. Igények és szolgáltatások

Az előrejelzések (a várható hazai fejlődésnek máris megmutató jelenségei, az előttünk járó külföldi gyakorlat tapasztalatai) szerint jelentős mértékben meg növekszik a társadalom könyvtárhasználata, pontosabban az információk iránti igénye. A rekreációs célú olvasás visszaszorul, s inkább az idősebb korosztályokra lesz jellemző; az életre felkészülő és az aktív generációk mind jobban tanulmányaikhoz, napi munkájukhoz, vállalkozásaikhoz, társadalmi létükhöz, egyéni boldogulásukhoz keresik az információkat, többek között - sőt

mindenekelőtt - a könyvtárakban is. Ezért: gyökeresen meg kell újítanunk szolgáltatási rendszerünket, hogy betölthessük a társadalmi munkamegosztásban reánk osztott szerepet.

A könyvtárak a többi információs szolgáltató szervezettel szemben komoly előnyökkel rendelkeznek. Hagyományosan az a szerepük, hogy a dokumentumok megőrzése mellett eligazítsanak a ma információs dzsungelében, az állampolgároknak azokat az információkat bocsássák rendelkezésükre, amelyekre most és itt szükségük van egyéni boldogulásukhoz, szakmájukhoz és társadalmi létükhöz; rendelkeznek azokkal a fontos adottságokkal, amelyek igen jó esélyt biztosítanak nekik az egyéb információs szervezetekkel folytatott versenyben. Az információk beszerzésével, feldolgozásával és terjesztésével kapcsolatos ismeretanyaggal felvértezett munkatársak, a hosszú évtizedek alatt felhalmozott, karbantartott és bővülő információhordozók szervezett tömege, az intézmény társadalmi elfogadottsága és tekintélye, az egyes könyvtárak információs teljesítőképességét megsokszorozó, határokon belüli és globális egymás közötti kapcsolatrendszer mind-mind olyan érték, amellyel a főváros vezető könyvtára élhet és élnie is kell a társadalom tagjai javára.

Számolnunk kell azzal, hogy a hagyományos, papíralapú szolgáltatások iránti igények mennyisége is jelentősen meg növekszik, azonban ezek mellett mind nagyobb erővel jelentkezik a korszerű, elektronikus hordozókon hozzáférhető információk iránti kereslet. Lehet, hogy eleinte ez nem képez számszerűen nagy mennyiséget, de hatalmas dinamikával rendelkezik, s igen rövid idő alatt meghatározóvá válik a használói igénystruktúrában. Kielégítésére a könyvtárnak az ilyen igények számszerű arányánál jóval nagyobb személyi és anyagi kapacitást kell fordítania. Ráadásul ez az igényfajta nem áll meg az adott könyvtár falainál, hanem országos, sőt nemzetközi könyvtári és egyéb információs források használatát is megköveteli.

Döntő jelentőségűvé válik, hogy az információk mind nagyobb része elektronikusan legyen kezelhető, s a telekommunikációs rendszer révén hozzáférhető.

Szolgáltatásaink rendszerében a Közhazsnú Információs Szolgálat további fejlesztését irányozzuk elő. Célunk az, hogy minden budapesti lakos a szolgálat adatbázisaiban ne csak a könyvtáros közvetítésével, hanem közvetlenül is kereshessen.

3. Állományfejlesztés és adatbázis-építés

A FSZEK saját információs kapacitását használói igénystruktúrájához igazodva kell fejlesztenie. Ennek során gondosan kell mérlegelni, mely dokumentumokat, illetve információkat kell ténylegesen beszerezni, s melyekhez csupán a hozzáférést biztosítani, azaz más könyvtárakból és információs forrásokból az aktuálisan felmerülő használói igényt kielégíteni. Az automatizált adatfeldolgozás és a fejlett telekommunikáció lehetővé teszi, hogy a reális könyvtár mellett egy virtuális könyvtár is a használók rendelkezésére álljon.

A nyomtatott dokumentumok továbbra is nélkülözhetetlenek, és döntő részét teszik ki az új beszerzéseknek. Ezek terén a sokpéldányos vásárlás is indokolt (fiókkönyvtárak magas száma, ill. egyidejűleg jelentkező tömeges igény), annál is inkább, mert az előrejelzések a hagyományos, papíralapú dokumentumok és a korszerű információhordozók együttélését valószínűsítik.

Az audiovizuális és elektronikus hordozón lévő dokumentumok iránti fokozódó kereslet mögött három meghatározó tényező áll: 1. A kis- és közepes vállalkozások fejlődése. 2. A munkavállalók saját otthonukban végzett munkájának rohamos elterjedése. 3. A háztartások technikai felszereltségének gyors növekedése. A használók egyre inkább magától értetődőnek tartják, hogy ezeket a dokumentumokat ne csak helyben használhassák, hanem ki is kölcsönözhessek őket. A keresletnek megfelelően kell tehát megállapítani a beszerzendő példányszámokat.

Egyre nagyobb szerephez jutnak nem csak az egyes dokumentumok bibliográfiai leírásait, bizonyos adatokat (pl. statisztikai táblázatokat, címjegyzékeket stb.), de a dokumentumok teljes szövegét elektronikus formában tároló hordozók. Ezek beszerzésében a FSZEK gyakorlatilag lemondhat a többes beszerzésről, ha helyette valamennyi fiókkönyvtárból lehetővé

teszi a hálózati hozzáférést, a központi könyvtárban és a nagyobb fiókkönyvtárakban pedig a használói terminálokon bocsátja az olvasók rendelkezésére őket.

A használói igények, a technikai fejlettség színvonala és anyagi lehetőségeink határozzák meg, hogy az elektronikus dokumentumok közül melyeket szerezzük be, ill. mikor garantáljuk csupán online hozzáférhetőségüket.

A „háziilag” készített adatbázisoknál a cél az, hogy az elkövetkező 5-10 évben a könyvállománynak mintegy 75%-áról már géppel olvasható bibliográfiai leírások álljanak rendelkezésre (kb. 400 000 rekord). Folytatni kell a jelenleg is épített, analitikus adatbázisok építését, s a keresletnek megfelelően továbbiakra is sor kerülhet.

4. Automatizálás és telekommunikáció

Meg kell teremteni a könyvtári munka teljes automatizálásának, valamint a könyvtár saját és vásárolt adatbázisai helyi és távoli használatának technikai feltételeit.

Az első években a könyvtári rutinfeladatok elvégzésére a TEXTLIB szoftvert alkalmazzuk a központi könyvtárban és a nagyobb egységekben (mintegy 20-30 könyvtár) önálló lokális hálózatok formájában, azonban minél előbb létre kell hoznunk a FSZEK valamennyi fiókkönyvtárát átfogó, integrált hálózatot (wide area network), amely lehetővé teszi a más, hazai és külföldi könyvtárakkal való kommunikációt, információ- és adatcserét. Vagy a TEXTLIB továbbfejlesztésével, vagy egy másik, teljesítőképes szoftver beszerzésével egységes, az egész fővárosra kiterjedő hálózatba kapcsoljuk a központi könyvtárat és valamennyi fiókkönyvtárat. A központi könyvtárban 150-200, a nagyobb fiókkönyvtárakban 20-30, a kisebbekben 3-10 használói és könyvtárosi munkaállomással számolunk.

Be kell szereznünk a saját adatbázisaink terjesztéséhez szükséges CD-ROM előállító berendezéseket, szkennereket stb., valamint a számítógépes rendszerekhez a perifériális berendezéseket.

A telekommunikációs fejlesztés egyfelől a központi könyvtárak és a fiókkönyvtárak összeköttetését jelenti, másfelől mindezek külső kapcsolatait. Az első szakaszban a központi

könyvtár és mind több fiókkönyvtár között kell modemes kapcsolatot létesíteni, lehetőleg ISDN vonalakon. A második szakaszban nagyobb kapacitású és sebességű összeköttetésre, esetleg dedikált hálózatra (ami kedvező esetben a főváros által kiépítendő rendszer) van szükség. A külső kapcsolatépítés terén az első szakaszban lehetővé kell tenni, hogy a központi könyvtár és néhány (5-6) nagyobb fiókkönyvtár közvetlenül hozzáférhessen a hazai és külföldi könyvtári katalógusokhoz és egyéb adatbázisokhoz, illetve hozzáférhető legyen a külső használók számára. A második szakaszban - a szoftverfeltételek párhuzamos megteremtésével - valamennyi, a hálózatba bekapcsolt fiókkönyvtárból hozzá kell majd férni a hazai és külföldi könyvtárak és információs szervezetek adatbázisaihoz, továbbá lehetővé kell tenni az egyéni, intézményi és vállalati használók számára, hogy a FSZEK saját előállítású és vásárolt adatbázisaihoz az otthonokból, illetve a munkahelyekről is hozzáférjenek.

5. Épületek

A fentebb vázolt szolgáltatások iránti tömeges igény, valamint a szolgáltatások alapját képező számítógépes és telekommunikációs technológia alkalmazása megkívánja, hogy gyorsabb ütemben folytassuk a FSZEK központi könyvtárának bővítését és rekonstrukcióját. Tízéves perspektívában a következő feladatok elvégzésével számolunk: 1. A Pálffy-palota (Ötpacsirta utca) restaurálása és átalakítása. 2. A Wenckheim-palotára és a csatlakozó Reviczky utcai és Baross utcai ingatlanokra építészeti tanulmányterv elkészítése. 3. A Baross utcai telken raktártorony emelése. 4. A Wenckheim-palota és a Reviczky utcai épület rekonstrukciójának előkészítése.

Ezen túlmenően szükségesnek tartjuk, hogy a XVII. és XXII. kerületben egy-egy nagyobb (1500 négyzetméteres) fiókkönyvtár épüljön, s a főváros más kerületeiben a fiókkönyvtárak száma és alapterülete a használathoz és a lehetőségekhez képest növekedjék. Mindenesetre a fiókkönyvtárak épületállományát fel kell készíteni a korszerű számítógépes és telekommunikációs technika fogadására.

Papp István

KEDVES KOLLÉGÁK!

Az Országgyűlés a múlt év december 19-én törvényt hozott, amely szerint minden adózó állampolgár saját belátása szerint rendelkezhet, hogy személyi jövedelemadójának 1%-át az általa - a törvényben meghatározott célok ill. intézmények közül - megjelölt célra fordítsák. Könyvtárunk - a törvény 4. par. (1) k/ pontja értelmében - a lehetséges kedvezményezetttek között van. Országosan nagyon nagy összegek (egy-egy számítások szerint 4 milliárd Ft) fordíthatnak ily módon közcélokra, kulturális intézmények, ezen belül könyvtárak támogatására. Mondanom sem kell, hogy könyvtárunknak mennyire szüksége van minden anyagi támogatásra, arra, hogy minél nagyobb összeget kapjunk ebből a forrásból is. Erre két lehetőségünk van, és én arra kérek minden kollégát, hogy éljünk ezekkel a lehetőségekkel.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT
A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett adószáma:

15490768-2-42

A kedvezményezett neve:

FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

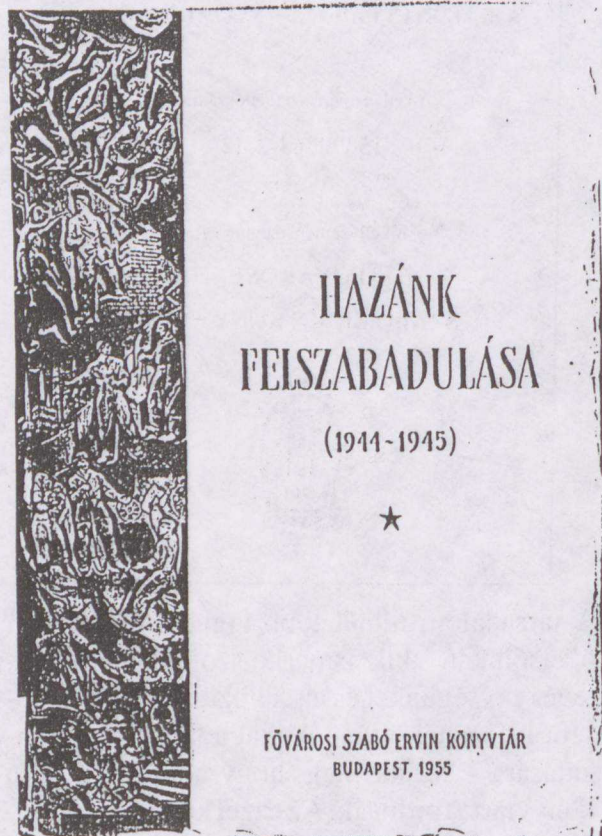
A társadalom minél több tagját - elsősorban olvasóinkat, akik ismerik szolgáltatásainkat, tevékenységünket és akik közül sokan és többször kifejezték szándékukat a könyvtár támogatására - kérjük meg, hogy adjuk 1%-át a könyvtárra fordítsák. Az ezzel kapcsolatos tudnivalókról tájékoztató és a rendelkezést lehetővé tevő nyomtatványokkal ellátjuk a könyv-

tárat, felkészítő tanfolyamot is tartunk az olvasószolgálatban dolgozóknak, hiszen elsősorban ők találkoznak az olvasókkal. Ezért őket kérem, hogy a következő két hónapban minden olvasót, akivel találkoznak - mosolyogva - kérjenek meg a könyvtár támogatására.

A másik - még inkább a kezünkben lévő - lehetőség a saját személyi jövedelmadónk 1%-ának a könyvtár támogatására történő fordítása. Esetünkben nemcsak a fontos társadalmi feladatokat ellátó (és mi igazán tudjuk, hogy mennyire fontos) intézmény, hanem munkahelyünk támogatásáról van szó, ebben az esetben tehát a közérdek és egyéni érdekünk teljes egybeeséséről.

Ezért kérem minden munkatársunkat - ha öndózó, akkor adóbevallási csomagjában helyezze el -, ha pedig (és ez a többség) a könyvtár vonja le és fizeti adóját, akkor március 25-ig a Bér- és munkügyi osztálynak adja le nyilatkozatát arról, hogy adója 1%-át a könyvtárnak utalja át az APEH.

Kiss Jenő
főigazgató

A jókedv megolajozza az együttműködést

A lenti szöveget tartalmazó okirattal együtt nyújtotta át könyvtárunk képviselőinek a jelzett mű egy archivális példányát az Országos Idegennyelvű Könyvtár delegációja 1996. november 27-én. Erre az ünnepélyes aktusra abból az alkalomból került sor, hogy az „analitikusként” ismert, számítógépes adatbázisként készülő irodalmi bibliográfiánkat 1997-ben közös szándékunk szerint kooperációban állítsuk elő. Az OIK a külföldi szépirodalom magyar fordításaiával bővíti az egységes egészként épített adatbázist, s az adatbázisnak ezt a részét maga terjeszti a várhatóan szépszámú érdeklődő között. A tervező-előkészületi munkák megindultak. Azóta a plánum tovább dagadt. Fölmerült, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum közreműködésével, egyelőre kísérleti jelleggel az adatbázis tovább bővülne mintegy 30 vezető folyóirat szépirodalmi anyagával. Régi álom ugyanis, hogy ne csak a kritikusok és esztéták munkái, hanem az írók, költők művei is számbavéessenek valamely kurrens bibliográfiában; e cél felé tett első, meglehetősen bátor lépés akar lenni ez a kezdeményezés.

(P.I.)

Memorandum

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár restitúciós munkacsoportja örök és megbonthatatlan barátsága jeleként a mai napon felbontja a „Hazánk felszabadulása (1944-1945) Bibliográfia és dokumentum gyűtemény” c., elévülhetetlen jelentőségű, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által 1955-ben anyakönyvezett mű örökbefogadási szerződését annak reményében, hogy ez a szándékaink szerint megmásíthatatlan tett megnyitja könyvtáraink között a TEXTÁR vezérelte analitikus bibliokratikus fejlődés útját.

Budapest, 1996. november 27.

EZ TÖRTÉNT...

- A központi könyvtárban adták át a „Könyvtárpártoló Önkormányzat” díjait; a Fővárosi Önkormányzatnak ítélte 1 000 000 Ft-ot dr. Schiffer János főpolgármester-helyettes vette át. Az összeget - felhasználásra - már át is utalták könyvtárunknak.
- Decemberben a Bartók Rádióban a közművelődési könyvtárak helyzetéről faggatták a főigazgatót, a régióigazgatókat, és néhány fiókkönyvtár vezetőjét.
- Megkezdődött a Pálffy palota felújítása és még ebben az évben - a szerződés szerint szeptember 30-áig - be is fejeződik.
- A FOK-kal (Fővárosi Oktatástechnológiai Központ) való jó kapcsolat bizonyítéka, hogy Németh Katalin a FOK oktatási marketing menedzsere a Tantérkép címet viselő CD-ROM-ot megküldte mindazon könyvtárakba, ahol tudta, hogy van ilyen szolgáltatás. A lemez a középfokú oktatásról ad tájékoztatást.
- A Csepel Királyerdei könyvtárban (Dél-pesti régió) nyilvános INTERNET állomás működik január 2-ától.
- Dr. Fodor István, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára 1997. január 17-én két könyvünket fogadta örökbe, s nyilatkozott ez alkalomból a Magyar Rádióknak. Az örökbefogadott könyvek közül az egyik Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője, a másik Móra Ferenc: Hosszúhajú veszedelem c. regénye.
- Eörsi Mátyás, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke a FSZEK központi könyvtárában 1997. január 15-én örökbe fogadta Thomas Mann: József és testvérei c. művének egy példányát. Kíséretében lévő felesége pedig Szerb Antal: Utas és holdvilág c. könyvét választotta e célra.
- A főváros biztosította, hogy a gépkocsiparkunkat felújítsuk: két FIAT UNO könyvszállító kiskocsit, valamint 3 Volskwagen teherkocsit, amiből egy zárt és a gyorsszolgálat használja. Végül van még 1 mazda kiskocsink is, ami az anyagszállításon kívül remélhetőleg személyszállításra is alkalmas lesz, és tapasztalatszerzésre is használhatjuk.
- Decemberben betörték az erzsébeti Vörösmarty utcai könyvtárba és a belvárosi Vadász utcaiba. Előbbiben 700 000.-Ft-ot, utóbbiban 600 000.-Ft-ot loptak el videoban, CD-ben, gépekben.
- Az anyagigénylési zavarok okairól és leküzdésének lehetőségeiről számolt be az Intézeti Tanács előtt Popovics Ildikó és Kádár Marika. Megegyeztek abban, hogy a fax modemet minden régióközpontba be kell szerelni. Anyagot csak a Számviteli osztálytól a megszabott rend szerint lehet igényelni! (Kivétel: vészhelyzet (pl. havazás), ill. a pályázati pénzek.)
- A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiumának döntése a pályázatokról:
„Fókuszban a könyvtár” pályázaton nyertek:
II.-III.-XII. ker. könyvtárak 1 000 000.-Ft
I.-XI.-XXII. ker. könyvtárak 500 000.-Ft
Dél-Pesti Régió 500 000.-Ft
A IV/1-es és a XIII/8-as könyvtárak műszaki ill. földrajzi gyűjteménye 1 000 000.-Ft

Központi Ellátó Szolgálat 1 000 000.-Ft

Az egyetemi, főiskolai hallgatók ellátásához kaptak segítséget:

XIX/1. sz. könyvtár 400 000.-Ft

XVIII/3. sz. könyvtár 300 000.-Ft

II/4. sz. könyvtár 250 000.-Ft

III/7. sz. könyvtár 250 000.-Ft

XI/5. sz. könyvtár 300 000.-Ft

Kelet-Pesti Régió 1 000 000.-Ft

Belvárosi Régió 500 000.-Ft

XIII/8. sz. könyvtár 600 000.-Ft

Központi könyvtár 1 000 000.-Ft

A társadalom könyvtárképének megváltoztatásához a

Kelet-Pesti Régió 900 000.-Ft

az Észak-Pesti Régió 300 000.-Ft

a FSZEK központi könyvtára 350 000.-Ft

CD-re a Zenei Gyűjtemény 250 000.-Ft

az Olvasószolgálat 250 000.-Ft-ot fordíthat.

Az NKA hamarosan megjelenteti az újabb pályázati kiírásokat, a pályázatok beadásának határideje 1997. március 31-e. Figyeljék a kiírást! Aki a részletekre kíváncsi, az hívja fel Papp Istvánt.

- Országos Mikszáth-rajzpályázatot szervez pr. szakemberünk, amelyhez 80 000 Ft-ot nyert az NKA pályázaton. 1997. január 25-én, szombaton 17 órakor a HM Stefánia Palota Tükörtermében zajló rendezvényen indítja útjuk a pályázatot.

A

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Környezetvédelmi Minisztérium

Nemzeti Kulturális Alap
támogatásával

országos

RAJZPÁLYÁZATOT

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár rendezésében

hirdet

Mikszáth Kelmán

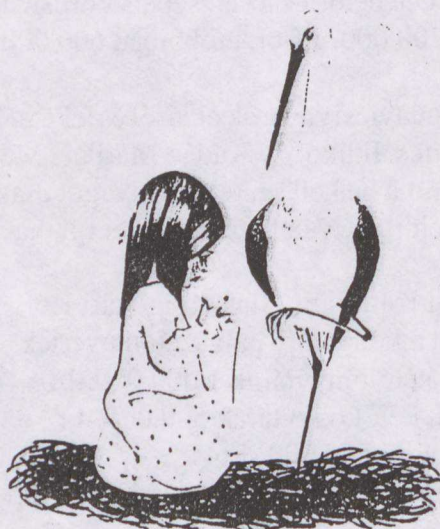
születésének 150. évfordulóján

„Gólya, gólya, gilice...”

címmel.

RAJZPÁLYÁZATOT

hirdet „Könyveket játszott” címmel.

BibliotéKUS(s) Murphy

avagy

Könyvtári Kis Kuc-kuc vagyis

Murphy Közhasznú Információi a KT jóváhagyásával és a Szakreferens felmérései alapján

0001.1 ttotidroF arányossági törvénye: Mindig akkor legtöbb az olvasó, amikor a könyvtáros a legkevesebb.

Ennek ok - okozati összefüggései:

- fogyókúra ill. karcúsítás,
- közhaszontalanság (kétoldali),
- járványok pl.: Sztrájkhullám.

Népi **megfigyelések** az idő(szak) járásról:

- A FOLYÓirat állomány néhol árad, néhol apad. Kiss Jenőnél nincs jelezve.
- A heti Magyarország(on)ban, vagy a Magyar Hírlapban HAVAS Kati várható.
- Napközben Egyiptom, Tunézia irányából a Mariann nevű szőkeciklon fenyeget.

Matematikai SI-es(s) **axiómák**: 1. A könyvtáros leggyakrabban használt mértékegysége a m2. A testesebbek paraméterei (polc)-folyóméterben is megadhatók. Jellemző, hogy kiterjedésétől függetlenül kicsi a fogyasztása. A mértékek átváltása még bizonytalan. 2. $1/2$ műveltségünk > 1 referenz kérdés.

A **FŐV.** (SZEK) **Inform** jelenti: A forgalom akadálytalan, csak a Deák (elő)térnél okoz néha kisebb fennakadást a (létszám) STOP-tábla.

Arányossági **fordított tételek** az olvasókról: 1. Mindig a lehangosabb olvasó késik a legtöbbet. 2. Mindig arra a könyvre van szükség, amire a legtöbb előjegyzést vettük fel, és két perccel ezelőtt kölcsönözték ki.

További tapasztalati **tényszerűségek**: 1. Ha a belépő látogató arca szürke, akkor vagy elveszített egy könyvet, vagy előző nap sok töltöttkáposztát evett. Ha vörös az arca, vagy megtalálta a könyvet, vagy hideg van kinnt, és belülről melegítette szervezetét. 2. A kuriózumokat azonnal tudjuk adni, a Danielle Steel-ekre egy-két napot várni kell.

Egy könnyű(számítógép) **zenei hír**: A bit(les) CD ROMokban.

A dolgok természetéből adódó **bizonyosságok**: 1. Mindig minden a legrosszabbkor és egyszerre fogy el és ki, így biztos, hogy a pénztárgép szalag a péntek esti zárás közben fut le, és ekkor apró híján nem tudod felváltani az utolsó olvasó ötezését, de jön a műszerész, hogy átállítsa a gépet. 2. Azt a videó kazettát szeretnék tömegesen, amit előzőleg küldtél javításra, ebből is következik, hogy KESZ a lelke mindennek.

nincs vége
mert kedves Kollégák, folyton-folyvást
kérem: folytassák!

Maurice K. A. McMaster

SZEMÉLYI HÍREK

Áthelyezés

Hucskóné Kovács Mária a 6-os Régióból a 4-es Régióba (XIV/1.) könyvtárvezetőnek.

Nyugdíjba vonulás

Gehér Józsefné könyvtáros (XI/4), Maruszkai József könyvtárvezető (XIV/1), Szabó Józsefné csoportvezető (Szerzeményezés).

Újszülött:

Törő Tibornak (KESZ) Dávid nevű gyermeke született. A szülőknek és a kisbabának jó egészséget kívánunk!

In memoriam VINCZE GYULÁNÉ, MARIKA 1938 - 1996

Amikor szóba került, hogy hozzám jön dolgozni, alig ismertem. Egyik kolleganőnk, akinek ritka szava mérték, gyémánt szó, ezt mondta akkor nekem: „A Vincus? Az egy Csodálatos Ember”. Megnyomva mindkét szót.

Ami emberségből, kultúra- és szakmaszeretetből, kollegalitásból egy munkatárstól megkapható, azt megkaptuk Tőle, s a barátságát, ami több volt nála hétköznapi munkahelyi haverúagnál.

A legjobb értelemben vett polgári, humanista hagyományokat őrző cipszer családjából a kis közösségek, a szépségek ápolásának, az életminőség fontosságának átélt elkötelezettségét Ő átmentette elvadult világunkba. Amíg velünk volt, nem voltunk idegen világba vetett lények. Otthonossá tette világunkat, védett minket, mint egy jó anya. Stabil értékrendje jelentett védőhálót. Azt a képet, ahogy odahajolt az emberekhez, soha nem fogom elfelejteni.

Egész életében a FSZEK-ben dolgozott. Vezetői rátermettségét: lényeglátását, döntőképességét éppúgy nem kamatoztatta, mint képzőművész tehetségét. Neki a világon legfontosabb a Családja volt, és ebből valóban a legtöbbet hozta ki (és nyújtotta nekik), férjével teljes harmóniában élt. Neki volt igaza.

Teljes szívvel-ésszel dolgozott mindig. Derű, erő, kedvesség sugárzott belőle mindvégig. Paradox módon bár imádta a régiségeket, bátor újító volt. Kreatív embert veszítettünk el. Nyugdíjas-ként is fiatal maradt, a szeme különösen. Már egy évet sem tudott ekkor dolgozni, de úgy tűnt, a betegséget is legyőzi; hitével környezetét is biztatta.

Kis unokájában külső-belső lénye tovább él. De kötelességünk, hogy általunk is tovább éljen, hogy szavak nélkül, életünk példájával bizonyítsuk: az értékek erősebbek a barbárságnál. Ha mi is akarjuk. Ránk hagyta igényessége, embersége, belső ereje, tartása példáját.

Ne hagyjuk cserben.

Ottovayné Ecsedy Klára

Pobori Ágnes felelős szerkesztő
Gujgiczler Imréné, Havas Katalin,
Hucskóné Kovács Mária, Kapuvári Zsuzsa,
Szatmári Istvánné, Szecsei Lászlóné
Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta
Ára: 10.- Ft-
Előfizetési díj egy ére 120.-Ft
Készült a FSZEK sokszorosítójában
Táskaszám: 97/20
Eng. szám: III/UHB/30/1981
ISSN 0139-1914